

Crna Gora
Vlada Crne Gore
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA
UPRAVA POLICIJE

Izveštaj o primjeni Zakona o javnim okupljanjima
i javnim priredbama u 2020. godini

Podgorica, mart 2021. godine

Sadržaj:

I Uvod	1
II Rezime	2
III Prikaz trenutnog stanja	3-6
IV Saradnja Uprave policije sa organizatorom javnih okupljanja i javnih priredbi.....	7

I UVOD

Članom 32 Zakona o javnim okupljanjima i javnim priredbama ("Službeni list CG", broj 52/2016) propisano je da Vlada Crne Gore najmanje jednom godišnje podnosi Izvještaj o primjeni ovog zakona Skupštini Crne Gore, a najkasnije do 31. marta tekuće godine za prethodnu godinu.

Shodno navedenoj zakonskoj obavezi, Ministarstvo unutrašnjih poslova - Uprava policije izradili su Izvještaj o primjeni Zakona o javnim okupljanjima i javnim priredbama u 2020 godini.

Zakon o javnim okupljanjima i javnim priredbama uređuje javna okupljanja građana i javne priredbe, način njihovog prijavljivanja, kao i njihovo organizovanje.

Izvještaj sadrži prikaz trenutnog stanja o obezbeđenju:

- javnih okupljanja i javnih priredbi,
- prikaz javnih okupljanja,
- javnih priredbi – sportskih priredbi povećanog rizika,
- model saradnje Uprave policije i organizatora javnih okupljanja i javnih priredbi.

Poslove zaštite bezbjednosti lica i imovine na teritoriji države Crne Gore, zaštite ljudskih prava i sloboda i posebnih manjinskih prava i sloboda drugih lica, zaštite zdravlja i druge poslove, koji se odnose na obezbeđenje javnog okupljanja vrši policija u saradnji sa nadležnim organima i službama.

Shodno članu 25 stav 5 Zakona o javnim okupljanima i javnim priredbama, organizator javne priredbe radi održavanja javnog reda i mira na javnim priredbama, može da angažuje i policiju.

Ukoliko organizator javne priredbe, angažuje i policiju radi održavanja javnog reda i mira, između organizatora javne priredbe i Uprave policije, koja pruža usluge obezbeđenja, zaključiće se ugovor najkasnije 48 časova prije početka javne priredbe.

II REZIME

U 2020. godini, policija je **izvršila 684 (425)¹ obezbjeđenja javnih okupljanja i 182 (651) obezbjeđenja javnih priredbi**, shodno Zakonu o javnim okupljanjima i javnim priredbama.

Na navedenim javnim okupljanjima i javnim priredbama prisustvovalo je oko 1.218.000(880.000) građana.

Od ukupnog broja, Uprava policije je u **15 (3)** slučajeva donijela rješenje kojim se **ne dozvoljava održavanje javnog okupljanja**, shodno članu 14. st. 1 i 4 Zakona o javnim okupljanjima i javnim priredbama (CB Podgorica -3, OB Cetinje -3, OB Kolašin -2, CB Bijelo Polje -1, CB Budva -3, OB Ulcinj -1, OB Plav – 1 i OB Šavnik -1), dok nijesu registrovani (1) slučajevi, gdje je Uprava policije donijela rješenje kojim se ne dozvoljava održavanje **javne priredbe**, shodno članu 23. st. 1. i 4. Zakona o javnim okupljanjima i javnim priredbama, iz razloga što su javne priredbe, zbog mjera u cilju sprečavanja covid 19, održavane bez prisustva publike.

Činjenica je da u izvještajnom periodu kako percepcija javnosti tako i opšti utisak svjedoče jednom selektivnom postupanju Uprave policije u odnosu na (ne)dozvoljavanje održavanja javnih okupljanja, obezbjeđivanje javnih okupljanja kao i različito postupanje u odnosu na obavezu prijavljivanja pojedinih javnih okupljanja.

Navedeno je razlog za zabrinutost, a sljedstveno tome iziskuje i potrebu djelovanja, prevashodno Ministarstva unutrašnjih poslova, kroz sve zakonom date mehanizme. Krajnji rezultat kojem se teži jeste puno poštovanje ljudskih prava i sloboda, odnosno u konkretnom slučaju poštovanja prava na slobodu javnog okupljanja.

Iz samog izvještaja odnosno statističkog prikaza podataka dostavljenog od strane Uprave policije jasno je da se spontana okupljanja ne sagledavaju u okvirima datim Zakonom o javnim okupljanjima i javnim priredbama. Naime, određena javna okupljanja koja su nesporno po svojoj prirodi bila spontana okupljanja, u smislu zakona i potvrđenih međunarodnih ugovora, od strane pojedinih organizacionih jedinica Uprave policije (ovdje se na prvom mjestu misli na teritorijalne organizacione jedinice policije – centre i odjeljenja bezbjednosti) registrovana su kao **neprijavljena javna okupljanja**. Sljedstveno tome ova okupljanja su i tretirana od strane Uprave policije na način da se od učesnika tražilo da se razidu, a ukoliko ne bi postupili po izdatom naređenju policija je preduzimala mjere i radnje u smislu primjene ovlašćenja, pa i samih sredstava prinude što je u ovom izvještaju i navedeno.

Ministarstvo unutrašnjih poslova djelujući u skladu sa nadležnostima datim Zakonom o državnoj upravi, a u cilju obezbjeđivanja nedvosmislenog zakonskog rješenja, koje neće biti podložno bilo kakvim tumačenjima koja mogu dovesti do navedenih situacija, preduzelo je prve korake u dijelu izmjena i dopuna važećeg Zakona. Navedeno će dovesti do ujednačavanja prakse u postupanju i prekida selektivnog postupanja u odnosu na pojedina javna okupljanja.

¹ U zagradi su prikazani uporedni podaci iz 2019. godine

Od značaja je napomenuti kako svijest o neujednačenosti postupanja nesporno postoji i u samoj Upravi policije, čemu svjedoči organizovanje i pohađanje obuka za policijske službenike na ovu temu.

Na kraju, i same zdravstvene mjere za suzbijanje pandemije virusa COVID-19 koje su bile na snazi u izvještajnom periodu u znatnoj mjeri su doprinijele selektivnosti postupanja policije iz razloga što su bile podložne čestim izmjenama i nedovoljno precizne. Nadalje, Ministarstvo zdravlja, odnosno Institut za javno zdravlje nisu koristili zakonom datu mogućnost podnošenja zahtjeva za ograničenje slobode javnog okupljanja u slučaju kada je ugroženo zdravlje čime bi se obezbijedila potpuna i adekvatna primjena člana 14 stav 1 Zakona o javnim okupljanjima i javnim priredbama. Prema podacima kojim raspoložemo, Ministarstvo zdravlja u izvještajnom periodu nije podnijelo niti jedan navedeni zahtjev, smatrajući da su se samim donošenjem naredbi za preduzimanje privremenih mjera za sprječavanje unošenja u zemlju, suzbijanje i sprječavanje prenošenja novog virusa COVID-19, stekli uslovi za navedeno iako je pravna posljedica ovog bila samo krivična odgovornost učesnika javnog okupljanja – dakle imala su represivne posljedice, a cilj navedene odredbe Zakona je upravo preventivno djelovanje u cilju zaštite zdravlja ljudi.

U navedenom periodu, **registrovano je 8 (1) javnih okupljanja koja su rezultirala nasiljem ili neredom (Podgorica - 2, Nikšić - 2, Pljevlja – 2, Budva – 1 i Bar -1).**

III PRIKAZ TRENUTNOG STANJA

U 2020. godini, policija je izvršila **684(425) obezbjeđenja javnih okupljanja i 182(651) obezbjeđenja javnih priredbi**, shodno Zakonu o javnim okupljanjima i javnim priredbama.

U ovom periodu registrovana su **144 (11)** spontana javna okupljanja i **319 (40)** javnih okupljanja u pokretu. Održano je i **40 (24)** istovremenih javnih okupljanja.

U navedenom periodu, **registrovano je 8 (1) javnih okupljanja koja su rezultirala nasiljem ili neredom, i to:**

CB Podgorica – 2

Neprijavljeno javno okupljanje, 24. 06. 2020. godine, ispred zgrade Centra bezbjednosti Podgorica, u ul. Svetozara Markovića (okupilo se oko 100 građana). Nakon izdatog upozorenja i datog naređenja okupljeni građani se nijesu razišli, te je stoga došlo do upotrebe sredstava prinude (fizička snaga i hemijska sredstva). Tom prilikom je lišeno slobode 19 lica zbog postojanja osnova sumnje da su izvršili krivično djelo iz člana 379 Krivičnog zakonika CG (nepostupanje po naredbi za udaljavanje).

Istog dana, oko 22:00 časa, došlo je do ponovnog neprijavljenog okupljanja oko 70 građana ispred zgrade CB Podgorica, te je tom prilikom zbog nepostupanja po naređenju, lišeno slobode deset lica. O događaju je upoznat nadležni državni tužilac u Podgorici, koji se izjasnio da nema elemenata krivičnog djela.

CB Nikšić – 2

Povodom lišavanja slobode episkopa budimljansko-nikšićkog, Joanikija i sveštenika Mitropolije crnogorsko- primorske, 13. 5. 2020. godine, ispred zgrade CB Nikšić okupilo se oko 1000 građana, koji su blokirali saobraćaj na jednoj od gradskih saobraćajnica. Prilikom intervencije policije 20 lica je privedeno i procesuirano zbog počinjenog prekršaja iz člana 11 i 12 Zakona o javnom redu i miru, a 13 lica privedeno i izdata mjera upozorenja.

Ispred Opštine Nikšić, 24. 6. 2020. godine, održano je javno okupljanje u cilju podrške budvanskoj lokalnoj samoupravi. Po procjeni okupilo se nekoliko stotina građana, a potom je došlo do narušavanja javnog reda i mira i intervencije od strane policijskih službenika. Tom prilikom registrovana su 2 krivična djela, i to napad na službeno lice i protiv pet lica je podnesena prekršajna prijava zbog počinjenog prekršaja iz čl 11 i 12 Zakona o javnom redu i miru.

CB Pljevlja – 2

Neprijavljeno javno okupljanje 13. 5. 2020. godine, u ulici Kralja Petra, povodom lišenja slobode episkopa budimljansko-nikšićkog, Joanikija, u Nikšiću kojom prilikom je grupa građana napala policijske službenike, koji su upotrijebili sredstva prinude radi odbijanja napada.

Neprijavljeno javno okupljanje 24. 6. 2020. godine, u cilju podrške budvanskoj lokalnoj samoupravi, ispred zgrade Opštine Pljevlja, kojom prilikom je grupa građana napala policijske službenike, koji su uspostavili narušeni javni red i mir bez upotrebe sredstva prinude.

CB Budva – 1

Ispred zgrade Centra bezbjednosti Budva, 24. 6. 2020. godine, došlo je do incidenta nakon što je vršilac dužnosti predsjednika Opštine Budva, Vladimir Bulatović izašao ispred zgrade Opštine Budva, a kojom prilikom su okupljeni građani odmah počeli da ga zasipaju kamenicama i drugim predmetima, te da mu upućuju uvrjednije riječi. Oni su sa ovakvim postupcima i ponašanjem nastavili i nakon što je Bulatović pokušao da uđe u svoje vozilo, u čemu su ga spriječili. On je službenim vozilom Uprave policije prevezen u zgradu Centra bezbjednosti Budva, a koje je opet bilo meta napada kamenicama i drugim predmetima. Okupljeni građani, od kojih je određen broj bio i u alkoholisanom stanju, su ugrožavali bezbjednost ovog lica, ostalih građana kao i bezbjednost policijskih službenika izazivajući nered. Uprkos tome što je policija u više navrata izdala naređenja i upozorenja da se okupljeni građani razidu, oni su nastavili sa izazivanjem incidenata. Pripadnici policije ovom prilikom zasuti su kamenicama i dimnim bombama, nakon čega je policija upotrijebila hemijska sredstva, kako bi se uspostavio stabilan javni red i mir. U CB Budva zbog incidenata je privedeno 17 lica, a povrijeđen je jedan policijski službenik.

CB Bar – 1

Spontano javno okupljanje građana ispred zgrade CB Bar, 24. 6. 2020. godine povodom postupanja policijskih službenika prema predstavnicima Skupštine opštine Budva. Nakon više izdatih upozorenja i naređenja, okupljeni građani se nisu razilazili, nakon čega su policijski službenici formiranjem kordona i primjenom sredstava prinude potisnuli okupljene građane. Ovom prilikom je privedeno više lica protiv kojih su podnijete prekršajne prijave.

Za izvještajni period policija je u **15(3)** slučajeva donijela **rješenje kojim se ne dozvoljava održavanje javnog okupljanja**, shodno članu 14 stav 1 Zakona o javnim okupljanjima i javnim priredbama, kojim je propisano da: *„Policija može privremeno ograničiti slobodu javnog okupljanja ako je to ograničenje nužno u demokratskom društvu radi sprječavanja narušavanja javnog reda i mira, vršenja krivičnih djela, ugrožavanja ljudskih prava i sloboda i posebnih manjinskih prava i sloboda drugih lica, bezbjednosti lica i imovine, ili na zahtjev organa državne uprave nadležnog za poslove zdravlja, u slučaju ugrožavanja zdravlja”* i shodno stavu 4 istog člana kojim je propisano da: *„Policija može donijeti rješenje kojim se ne dozvoljava održavanje javnog okupljanja i u slučaju kad ono nije blagovremeno i uredno prijavljeno”*, i to:

CB Podgorica - 3

- Javno okupljanje u pokretu - litija, 11. 06. 2020. godine, u organizaciji Mitropolije crnogorsko primorke, iz razloga što nije blagovremeno prijavljeno;
- Javno okupljanje u cilju izražavanja protesta zbog izmjena Zakona o slobodi vjeroispovijesti, u organizaciji Pravoslavne crkve Crne Gore, 17. 11. 2020. godine, ispred zgrade Vlade CG, iz razloga što nije blagovremeno i uredno prijavljeno;
- Javno okupljanje u organizaciji "Udruženje ugostitelja Podgorice", 29. 12. 2020. godine, ispred zgrade Vlade CG, iz razloga što okupljanje nije uredno prijavljeno.

OB Cetinje – 3

- Javno okupljanje 13. 2. 2020. godine, u organizaciji Crnogorske kulturne mreže pod nazivom "Svi zajedno za građansku evropsku Crnu Goru" na trgu na Cetinju, iz razloga mogućnosti ugrožavanja javnog reda i mira, vršenja krivičnih djela, kao i ugrožavanja bezbjednosti lica i imovine;
- Javno okupljanje 8. 3. 2020. godine, u organizaciji Pravoslavne Mitropolije Crnogorsko primorske, pod nazivom "Nedelja pravoslavlja", iz razloga ugrožavanja javnog reda i mira, vršenja krivičnih djela, kao i ugrožavanja bezbjednosti lica i imovine;
- Javno okupljanje 19. 8. 2020. godine, u organizaciji Crnogorske pravoslavne crkve, u crkvi Svetog preobraženja gospodnjeg, na Ivanovim koritima, iz razloga ugrožavanja javnog reda i mira, vršenja krivičnih djela, kao i ugrožavanja bezbjednosti lica i imovine.

OB Kolašin - 2

- Javno okupljanje i javno okupljanje u pokretu – litija u pokretu, u organizaciji crkvenog odbora hrama Svetog Dimitrija iz Kolašina, 21 .6. 2020. godine, iz razloga ugrožavanja zdravlja građana;
- Javno okupljanje – litija, 28. 6. 2020. godine, iz razloga ugrožavanja zdravlja građana.

CB Bijelo Polje -1

- Javno okupljanje Molitvenog hoda – litije, u organizaciji MCP, 14. 6. 2020. godine, iz razloga što nije blagovremeno prijavljeno.

CB Budva - 3

- Javno okupljanje građana 13. 06. 2020. godine, na prostoru neposredno prije ulaza na poluostrvo Sveti Stefan, u mjestu Sveti Stefan, opština Budva, iz razloga što nije blagovremeno i uredno prijavljeno.;
- Javno okupljanje građana u Budvi 16. 8. 2020. godine, iz razloga što nije blagovremeno prijavljeno;

- Javno okupljanje građana u pokretu, 15. 11. 2020. godine, ulicama Jadranski put, 22. novembra, Mediteranska i Slovenska obala u Budvi, Opština Budva, iz razloga nepoštovanja mjera propisanih Naredbom Ministarstva zdravlja za preduzimanje privremenih mjera za sprječavanje unošenja u zemlju, suzbijanje i spječavanje prenošenja novog korona virusa („Službeni list CG“ broj 110/20).

OB Ulcinj -1

- Javno okupljanje u organizaciji Mitropolije crnogorsko primorske, crkvena opština Ulcinj, 5. 7. 2020. godine, ispred ostataka Hrama Svetog Jovana Krstitelja u Svaču, u cilju sprječavanja narušavanja javnog reda i mira, vršenja krivičnih djela, ugrožavanja ljudskih prava i sloboda i posebnih manjinskih prava i sloboda drugih lica, kao i zaštite zdravlja lica.

OB Plav – 1

- Javno okupljanje u selu Martinoviće – Opština Gusinje, 12. 5. 2020. godine vezano za održavanje liturgije u slavu Svetog Vasilija Ostroškog, u organizaciji Eparhije budimljansko-nikšićke, iz razloga nepoštovanja mjera iz Naredbe Ministarstva zdravlja za preduzimanje privremenih mjera za sprječavanje unošenja u zemlju, suzbijanje i spječavanje prenošenja novog korona virusa („Službeni list CG“, broj 30/20).

OB Šavnik -1

- Javno okupljanje – Molitvenog hoda, 17.6.2020.godine od strane MCP, iz razloga što nije blagovremeno i uredno prijavljeno.

U ovom periodu registrovano je **5 (20)** javnih priredbi u pokretu. U izvještajnom period policija nije **(1)** donosila rješenja kojim se ne dozvoljava održavanje **javne priredbe**, shodno članu 23 stav 1 Zakona o javnim okupljanjima i javnim priredbama kojim je propisano da: *„Policija može, u skladu sa zakonom, privremeno ograničiti održavanje javne priredbe ako je to ograničenje nužno u demokratskom društvu radi sprječavanja narušavanja javnog reda i mira, vršenja krivičnih djela, ugrožavanja ljudskih prava i sloboda i posebnih manjinskih prava i sloboda drugih lica, bezbjednosti lica i imovine, ili zahtjev organa državne uprave nadležnog za poslove zdravlja, u slučaju ugrožavanja zdravlja”* i shodno stavu 4. istog člana kojim je propisano da: *„Policija može donijeti rješenje kojim se ne dozvoljava održavanje javne priredbe i u slučaju kad nije blagovremeno i uredno prijavljena, kao i kad organizator javne priredbe po nalogu policije nije preduzeo dodatne mjere obezbjeđenja”*.

Na svim javnim okupljanjima i javnim priredbama prisustvovalo je oko 1.218.000 (880.000) građana.

V Saradnja Uprave policije sa organizatorom javnih okupljanja i javnih priredbi

Policijski službenici Uprave policije, prilikom obezbjeđivanja javnih priredbi, sa organizatorom istih, potpisuju Ugovor o pružanju usluga obezbjeđenja, a u skladu sa Cjenovnikom usluga koje Uprava policije pruža pravnim i fizičkim licima („Službeni list CG”, broj 1/16) od 5. 1. 2016. godine.

Ugovor se sačinjava na bazi bezbjednosne procjene, sačinjenog plana, broja angažovanih policijskih službenika i materijalno tehničkih sredstava, uz dosljednu primjenu Cjenovnika usluga koje Uprava policije pruža pravnim i fizičkim licima.

Neophodno je napomenuti da se za potrebe realizacije obezbjeđenja pojedinih javnih okupljanja i javnih priredbi angažovao veći broj policijskih službenika Uprave policije, iz centralnog, sjevernog i južnog dijela Crne Gore, kao ispomoć drugim organizacionim jedinicama, po potrebi, što je zahtijevalo dodatne finansijske troškove (prevoz, ishrana i dnevnice za navedene policijske službenike).

